

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primo ex rede[m]ptio[n]is nobilitate sic R[ati]onalis creatura ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ser. de conceptione

Iā pmitatē naturē natura aie ita naturalitē
cessit puationem iusticie sic ipaz iusticiaz
qō sic illo pōr̄ non habuit iusticiā sic nec
puationē iusticie. Sz inde pōt̄ inferri q̄ dō
rone nature q̄ est fundamentū filiationis
ad nec in ea includit iusticia nec ei caren-
tia: qd̄ pcedo. Etsi dicas q̄ ipa prius na-
turaliter fuit carens iusticia q̄ bns eā. Di-
ce q̄ hoc prius natura nūc̄ inest sibi sed
tm̄ inesset si cā extrinseca non impediret et
poneret ei opositū in esse. N̄ em̄ est or-
do nature int̄ puatione oposita p compa-
tionē ad tert.ū non est nisi q̄ hoc inesset si
aliud nō impediret. Vel est prioritas in ih
collectu q̄ se istud pīs intelligit ut pīatu.
Et ad pīfimatione dicendum q̄ taliō se
quentera non valet i pīcatis cōpositis. vt
non ē albū lignū: q̄ est nō albū lignū. Ita
hic. Non ē uita in pīo istanti. i. rōne sui:
q̄ est non iusta: non sequit̄ q̄ neutru coruz
essentialit̄ includit. Etsi arguas in primo
instanti nature vēl̄ intelligit nō iusta. Di-
co q̄ non s̄ vere non intelligit iusta quia
abstrahentū nō est mendaciū. q̄ physicoz
Hez Scō. qd̄ intelligit̄ de abstractione p-
cisua z nō de diuisiu. Sed restat dubiu.
eū p̄go brā fuerit in sua pceptioz et̄a quod̄
differt mundicia pceptioz p̄gim̄ a mun-
dicia pceptioz chī. Evidēt̄ em̄ eē egle
Rūsio. Satis patet ex dictis magna incer-
tas differentias q̄ maria ex mō sue cocepti-
onis incurrit̄ petm̄ originales nisi fuisse
sp̄alī pīulegio pīseruata. Chīs p̄o nō indi-
guit taliō pīseruatione sed ex mō sue pcepti-
onis sanctissim⁹ z mūdissim⁹ fuit. Maria
igīt̄ indiguit̄ grā redemptiois q̄ fuit puen-
ta nō aut̄ chīs. Etsi arguas. Si virgo ma-
ria indiguit̄ grā redēptionis aut̄ indiguit̄
q̄ fuit: aut̄ aīq̄ esset. H̄en̄ scđm̄ q̄ indi-
gētia in alīq̄ pīsupponit illud: q̄ q̄ fuit: et
sic alīq̄ habuit̄ defectum grē. Dicenduz
q̄ indiguit̄ grā dei q̄ si erat in suis causis
prime pīductiuis ut pīueniretur a grā dei.
Vel dicendū q̄ in ea instās indigentie fu-
it distinc̄ ab istanti grē loq̄ndo de insta-
ti nature. Relinquit̄ itaq̄ ta sufficien̄ de/
claratū ex dictis q̄ p̄gim̄ mītis dei cōcep-
tio fuit purissima atq̄ sc̄issima. Etsi sin-
gularis excellens pceptio cuiuslibet al-
teri hūane pīone q̄ etiā pceptio i mēte di-
uina pcessit̄ cuiuslibet alteri pure creatu-
re

re pīductione: q̄uēadmodū hōnāt̄ p̄ba p̄
posta in pīsona ip̄o p̄gim̄: dī. Necdū erat
abyssi z ego iā pcepta erā. Hanc igīt̄ p-
ceptionē p̄gim̄ veneremur z tota mentis
deuotioe celebrem⁹ vt hāc sacratissimā p̄g-
im̄ apud dēi patronā z aduocatā habe-
re sem̄ mereamur. Amen

PSe quis pībatio ad modū elegās z satis
efficac̄ puritas imaculata pceptiois mītis
dei ex dictis Reginaldū in sua summa
Uritas pīgnalis pceptiois pō
Domī ex trib. vīz
Ex redēptionis nobilitate.
Ex lācte scripture autoritate.
Ex miraculoz claritate.

Primo ex redēptiōis no-
bilitytē sic Rōnālīa creatura int̄ redimen-
das dilectissima fuit mō nobilior z excellē-
tior̄ redēpta. Argumētū ē euides. Redē-
dū est em̄ a p̄o catholico q̄ chīs fuit redē-
ptor̄ pfectissim⁹ z modū pfectissim⁹ redē-
ptoris z nobilissim⁹ erga dilectissimā ma-
trē tenuisse. Dōd⁹ aut̄ redēm̄ ei nobilissi-
mus ē pīseruare ex grā sp̄alī. vt redēm̄
nullā petī macula incurrat: h̄ cū grā akas
p̄ petī pīmoz parentū amīstāmerito redi-
mētū ad esse pīdear sic in p̄gine dicim⁹ ē
factū. Ei siq̄s dīcat q̄ nō est possibile q̄ q̄
redēm̄ nisi pīt̄ fūerit captiu⁹ nec q̄ p̄s
q̄ p̄t̄ a petī redēm̄ nisi fūerit in pīto. Re-
spondeſ q̄ redēptio nō sp̄ dīc redēptum
fūisse actu in pīto vel in carcere sed tm̄ fu-
it in potētia. sicut dicim⁹ q̄ chīs redēm̄
nos a morte eterna in q̄ morte q̄ est que-
dam pīuatio sempīerna nūc fūim⁹ actu
sed solum in potentia. Ei iste modus re-
dēm̄di fuit i chīo respectu generis hūani
q̄b̄ poterat morte eterna damnari nisi chī-
stus ip̄m redēm̄. Sed aliū ē modus
redēm̄di nobilior. s. a peccator̄ morte eter-
na quali modo gloriōsa virgo fuit redēm̄
pta z tm̄ hunc modū christus fuit pīfes-
tissim⁹ redēptor̄. Nam nobiliss ē cu-
stodire vel retinere aliquē ne cadat in lutū
q̄ post casū a luto illū rēvare. iste igīt̄ mo-
dus redēm̄di nobilissim⁹ marie debuit ē
in dei mītē sup̄ oēs creaturas dilectissima.
Ei ad idē alia adducet̄ rō rōl. Sp̄ūsc̄is
dei mītē ab q̄ petī veniali pīeuat. ergo z

beate Marie virgīs Fo.CXXV

ab dī originali. a ncedēs est natū ex cō sen
tentia doctoz. sed 2nā pbaſ. qā originalē
pcm̄ magis est dī honoris reverētiaz
q̄ veniale. qz elle cū grā originalē nō pōt.
veniale autē pōt stare cū grā. Magiale pec
catū est ducēs ad dānationē. veniale pōt
ducēt ad dānationē. et sic de multis alijs
differētis originalē t̄ venialis peti. Si ḡ
spūterō facētē virgo nō habuit pētēn
ale qd̄ ē mir? nec habuit originalē qd̄ est
mir. Et sic patet fundamētū qd̄ ostēlum
est p̄gīne esse redēptā mō nobilissimo: qz a
petō nō qd̄ infūst: sed qd̄ inesse potuit.

Secūdo ex sacre scripturē

autoritatem. Et p̄mo volum⁹ ponere auto/
ritates regi pphē. Et primo autoritatem
p̄. in q̄ dt. In sole posuit tabnaculū suum
et ipē tanḡ spōsus pedēs ḥ thalamo suo
David igit rex p̄phā loqns de incarna/
tione mysterio ex cui⁹ stirpe virgo delen/
ditōt. In sole posuit tabnaculū suum: et
ipē tanḡ spōsus pedēs de thalamo suo.
Ubi p̄gīne vocat sole: dei thalamū atqz
spōsus. Sor̄ q̄ solus lūces: vel sup̄ oia
lūces. qd̄ vtric̄ oñdit virginē sup̄ oēm cre/
aturā lūce: t̄ grē excellētā obtinere. Nā sic
sol a sui creatiōe fuit lucid⁹: sic p̄gīo glōsa
a sua ɔceptiōe sūe in sue anie creatiōe fuit
lue charitatis t̄ grē lucida atqz plena. Et
hoc est qd̄ voluit singulariter exprimere
Gabriel dices p̄gīnī Ave grā plena. Ubi
scīdū est y fm̄ Fran. de maro. grā ponit
in ania fm̄ q̄druplicē modū: teste septura
sacra. Primo p̄ modū inclīnū honesta
tis. qz scīt est p̄ secundū videre puellam
nudā nobilissimis ortā natalib⁹ in medio
viroz solem̄: ita aniam carentē grā vere/
cūdū est videre in medio angeloz nos cū/
stodientiū q̄ intuitiū ip̄am cernūt. Unde
detali aia vestimentoz ḡfē sic p̄uata dī Eze/
chiel. xvi. Transītē p̄ te vidi t̄ eras nuda
t̄ p̄fusioe digna. sed ania q̄ h̄z grām est ad
instar p̄gīnis vestimentoz ca dīfīlūmis idu/
te. et ideo dī Apoc. xix. q̄ vpoz agnī p̄ga/
uit se t̄ datum est illī vt cooptat se byssinū
splēdens candidū. Byssinū autē sur̄ iustifi/
cationē sc̄p̄: qd̄ nō mī p̄ grām fit. Se
cūdō grā habet esse in ania p̄ modū lucis
ostendēt. qz scīt luna est opaca t̄ nō vi/
nali nō p̄serauit: nō adiunxit eam diluculō

qñ est sine grā a deo est incōgnita spūaliter
sicut dictū est fatūs p̄gīb⁹ a dīo Matt.
xxv. Nescio vos. Qñ autē est in grā: est
dīo familiariter nota: vt dicat ei qd̄ scrib̄
bis Ero. xxix. Leipm̄ noui ex noīexp̄nue
nisti em grā cora me. Tertio mō bay
ber esse grā in aia p̄ modū pulcritudis de/
corant, qz sicut aliq̄ domicella dī tota de/
formis qñ caret aliq̄ dīcīo sibi ḥdecēt:
sicut aia q̄ caret grā est tota deformis. Ut
fm̄ Bre. Q̄es vtrutes q̄ sūt in aia sine grā
sunt deformes t̄ ear̄ ac̄. et iō aie sepon
te spoliātē grā dī Elsa. xlviij. Denuda tur̄
pitūdinē tuā. Qñ autē h̄z grām tūc est pul/
cērīma creatura: ita vt ip̄am videre sit nī
mis delectab̄. Et tūc dī ei. Pulcra es t̄
decora filia bierlm̄. et Lai. vi. Pulcra es
amica mea: suauis t̄ Deora. Quarto grā
h̄z esse in aia p̄ modū sc̄ritas q̄tāt̄. Sic
em hō san⁹ nō inq̄t̄ a ḥlerate humorū:
ita ania exīs in grā nō impugnat̄ iugiter
vt vincat̄ ab impugnationib⁹ passionum.
Sed qñ caret grā tūc exīs q̄si ifirma mo/
lestāt̄ multipl̄a p̄ passiōib⁹ petōz: vt ab ira
et p̄cupia p̄ro q̄ifirmat̄ dī apl's. j. co.
xij. Int̄ vos mlt̄ ifirmi t̄ ibecilles t̄ dor/
mlūr mlt̄: p̄f. s. defecū grē. Sed qñ ad/
uenit grā: tūc aia efficiſ. na. Jō dī aia exī/
stente in grā dī Elsa. lvj. Tūc erumpet q̄si
mane lūme tuū t̄ sanctitas tua orief. Hec
Fran. Pater igit quō aia sine grā ē q̄si nū
da t̄ magne p̄cundie exposita. Et sc̄do a
deo spūalr cognita. Tertio turpis t̄ dīo
mata. Quarto etiā est ifirma. Quis autē
amic⁹ dei t̄ p̄gīs ab erño in ipsi⁹ ch̄ri ma/
trē electe audēt de ipsi⁹ aia sentire raliz.
Hec igit p̄uidens regi p̄phā spūstō aſta/
tus dixit. In sole posuit tabnaculū suū. i.
in p̄gīne ab exordio sue creatiōis grā spū/
cida t̄ a do dilecta t̄ oī vtrute ornata vni/
genit⁹ p̄pis posuit tabnaculū suū. i. illā vñ
gularis elegit vt esset ei⁹ sacratissima ma/
tē t̄ angeloz regina. Ideq̄ p̄phā David vi/
dens in spū er̄sc̄itatē t̄ progratiāz p̄gīs
sup̄ oēs creaturas excellētē: dixit ei. Audi
filia t̄ vide t̄ inclina aurē tuā: qz p̄cupiuit
rex spūm̄ tuā. p̄f. xlviij. Et in p̄. seqnē inq̄
ide p̄phā. Sc̄ificauit tabnaculū suū altr̄
sum: adiunabit cā de⁹ manē diluculō. i. in
principio sue creatiōis. q̄ si de⁹ eam ab origi/
nē cognoscit̄ a nō sensu: ita ania n̄a
nali nō p̄serauit: nō adiunxit eam diluclo